

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 3/2014-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť R. P., a obchodnej spoločnosti HOPE DEVELOPMENT, s. r. o., Hýľov 157, zastúpených Advokátskou kanceláriou GOREJ Legal, s. r. o., Žižkova 6, Košice, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Romana Goreja, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 3 CoZm 13/2012-237 z 23. novembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. P. a obchodnej spoločnosti HOPE DEVELOPMENT, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. marca 2013 doručená sťažnosť R. P. (ďalej len „sťažovateľ 1“) a obchodnej spoločnosti HOPE

DEVELOPMENT, s. r. o. (ďalej aj „sťažovateľ 2“, spolu len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 CoZm 13/2012-237 z 23. novembra 2012.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Okresný súd Košice I (ďalej aj „okresný súd“) vydal na návrh P. B. (ďalej len „navrhovateľ“) zmenkový platobný rozkaz č. k. 27 Zm 5/2012-19 z 15. mája 2012, ktorým uložil sťažovateľovi 1 zaplatiť navrhovateľovi do troch dní od jeho doručenia zmenkovú sumu 331 939,19 eur s úrokom 6 % ročne od 22. decembra 2010 do zaplatenia a zmenkovú odmenu 1 106,46 eur, ako aj trovy konania, alebo aby v tej istej lehote podal námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu. Sťažovateľ 1 podal námietky 28. mája 2012, v ktorých namietal neplatnosť zmenky, vzniesol námietku započítania a poukázal, že mu zmenka nebola predložená na platenie ani nebol navrhovateľom vyzvaný na platenie.

Okresný súd rozhodol 26. júna 2012 na základe návrhu navrhovateľa uznesením č. k. 27 Zm 5/2012-116 o nariadení predbežného opatrenia (ďalej aj „označené uznesenie okresného súdu“), ktorým nariadil sťažovateľovi 1, aby až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej nenakladal s obchodnými podielmi v spoločnostiach AGRO AGNUS, s. r. o., Nováčany 145, a HOPE DEVELOPMENT, s. r. o., aby nenakladal s pohľadávkou, ktorá vznikla na základe zmluvy o zriadení záložného práva k zmluve o pôžičke z 12. apríla 2004 uzavretej medzi sťažovateľom 1 ako veriteľom a Športovým klubom CASSOSPORT Košice ako dlžníkom, a aby nenakladal s jeho nehnuteľnosťou, bytom... bytového domu súp. č..., a k nemu patriacim podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na pozemku zastavanom bytovým domom, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané na LV...

Okresný súd zároveň predbežným opatrením nariadil spoločnosti HOPE DEVELOPMENT, s. r. o., aby až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej nenakladala s obchodnými podielmi v spoločnostiach BYTY KRÁSNA spol. s r. o., Pri Prachárni 11,

Košice, KRÁSNA PRI JAZERE spol. s r. o., Pri Prachárni 11, Košice, a KRÁSNA INVEST s. r. o., Štúrova 27, Košice, ako aj s pozemkami označenými v tomto predbežnom opatrení.

Sťažovatelia podali proti uzneseniu okresného súdu o predbežnom opatrení odvolanie, ktorým namietali, že „navrhovateľ neosvedčil nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, pretože tá môže byť daná iba časovo a vecne relevantným správaním Sťažovateľa 1 smerujúcim k zmenšeniu jeho majetku, čo v tomto prípade nenastalo. Sťažovatelia ďalej namietali, že navrhovateľ neosvedčil ani dôvodnosť jeho nároku, poukazujúc pritom na zásadné námietky Sťažovateľa 1 proti zmenkovému platobnému rozkazu. Sťažovateľ 1 totiž namietal nielen neplatnosť zmenky, ale vzniesol proti nároku navrhovateľa aj kauzálne námietky, ktoré riadne preukázal, ako aj námietku započítania a námietku nedlhu.

Sťažovatelia vo svojich odvolaniach namietali aj to, že predbežná ochrana poskytovaná navrhovateľovi predbežným opatrením je zjavne neprimeraná, poukazujúc na rozsah majetku postihovaného nariadeným predbežným opatrením ako aj na skutočnosť, že Sťažovateľ 2 nie je účastníkom konania, preto s odkazom na ustanovenie § 76 odsek 2 OSP nie je možné od neho spravodlivo požadovať, aby trpel obmedzenie s dispozíciou jeho majetku v rozsahu určenom predbežným opatrením.“.

Krajský súd rozhodol o odvolaní uznesením č. k. 3 CoZm 13/2012-237 z 23. novembra 2012 tak, že napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

Sťažovatelia namietajú, že uznesením krajského súdu boli porušené ich práva, čo odôvodnili tým, že:

„- napádaným rozhodnutím bolo potvrdené predbežné opatrenie napriek skutočnosti, že navrhovateľ neosvedčil nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy,

- napádaným rozhodnutím bolo potvrdené predbežné opatrenie napriek skutočnosti, že navrhovateľ vo svetle námietok Sťažovateľa 1 proti zmenkovému platobnému rozkazu neosvedčil danosť ním uplatneného nároku,

- napádaným rozhodnutím v spojení s predbežným opatrením bola navrhovateľovi poskytnutá predbežná ochrana v neprimeranom rozsahu.“

K námietke neosvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy sťažovateľa uviedli, že predbežné opatrenie bolo vydané na základe informácie navrhovateľa, že sťažovateľ 1 previedol na svoju manželku obchodný podiel v spoločnosti CASSOSPORT Košice, s. r. o. Sťažovateľ 1 tvrdí, že prevod obchodného podielu bol odplatný a nemal časový ani vecný súvis s vydaním zmenkového platobného rozkazu, pretože bol pripravovaný od konca roka 2011 a návrh na zápis tejto zmeny bol podaný 3. mája 2012, t. j. pred vydaním zmenkového platobného rozkazu z 15. mája 2012 a jeho doručením sťažovateľovi 1 25. mája 2012, čo podľa sťažovateľa vyvracia tvrdenie navrhovateľa o jeho úmysle zbavovať sa svojho majetku.

Krajský súd posúdil uvedenú námietku ako nedôvodnú, keď uviedol, že existencia bezprostredne hroziacej ujmy vyplýva už z dátumu splatnosti zmenky a zo skutočnosti, že zmenka bola sťažovateľovi riadne prezentovaná a sťažovateľ bol výzvami z 2. septembra 2011 a 12. septembra 2011 vyzvaný na plnenie zo zmenky. Sťažovatelia s argumentáciou krajského súdu nesúhlasia; sťažovateľ 1 popiera doručenie predžalobných výziev. Rovnako sťažovatelia nesúhlasia s odôvodnením, v ktorom krajský súd poukázal na plány sťažovateľa 1 prevádzať obchodné podiely v označených spoločnostiach a nakladať s označenými pozemkami, ktoré vyvodil z vyjadrení sťažovateľa 1 v odvolaní a zo skutočnosti, že došlo k zrušeniu bezpodielového spoluvlastníctva sťažovateľa 1 a jeho manželky. V sťažnosti *„Sťažovatelia namietajú, že Porušiteľ práva vyššie uvedeným tendenčným tvrdením postavil výkon podnikateľskej činnosti Sťažovateľov na roveň účelovému zbavovaniu sa majetku, čo je nenáležité. Snaha o získanie investícií do realizácie veľkých podnikateľských projektov cestou čiastočného predaja majetku investorovi, či predajom časti majetkovej účasti v obchodnej spoločnosti, je bežnou podnikateľskou praxou. Okrem uvedeného, z načrtnutej argumentácie Porušiteľa práva vyplýva neobhájiteľný zákaz akéhokoľvek scudzovania majetku zo strany podnikateľských subjektov len preto, že boli protistranou označení za dlžníkov, a to pod hrozbou, že takéto konanie môže byť súdom považované za účelové nakladanie s majetkom.“*

V súvislosti s námietkou nedostatočného osvedčenia dôvodnosti nároku navrhovateľa sťažovateľa poukazujú na to, že súdy uprednostnili tvrdenie navrhovateľa pred ich tvrdením založeným na tom, že pred nariadením predbežného opatrenia súd nevykonáva dokazovanie v rozsahu ako pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, čím postupovali v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov v konaní.

K námietke neprimeraného rozsahu predbežnej ochrany sťažovateľa uvádzajú, že predbežným opatrením je postihnutý ich majetok v rozsahu podstatne väčšom ako zodpovedá výške proti nim uplatneného nároku. Za zvlášť nedôvodné považujú postihnutie majetku sťažovateľa 2, ktorý nie je účastníkom súdneho konania a ktorému boli uložené obmedzenia pri nakladaní s jeho majetkom napriek tomu, že hodnota majetku sťažovateľa 1 postihnutá predbežným opatrením je podľa názoru sťažovateľa 1 dostatočná vo vzťahu k navrhovateľom tvrdenému nároku. Sťažovateľa v tejto súvislosti namietajú, že súdy aplikovali § 76 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) ústavne nekonformným spôsobom. Sú toho názoru, že od sťažovateľa 2 nemožno spravodlivo požadovať, aby strpel povinnosť nenakladať so svojím majetkom, a odôvodnenie uznesenia v tejto časti považujú za nedostatočné.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd takto rozhodol:

„- Základné právo Sťažovateľov vlastniť majetok a disponovať s ním podľa čl. 20 ods. 1 a ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k.: 3 CoZm/13/2012-237 zo dňa 23. 11. 2012 vydanom v odvolacom konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn.: 3 CoZm/13/2012, porušené bolo.

- Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k.: 3 CoZm/13/2012-237 zo dňa 23. 11. 2012 vydané v odvolacom konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn.: 3 CoZm/13/2012 sa zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

- Priznáva sťažovateľovi R. P. primerané finančnú zadostučinenie vo výške 50.000,- eur a sťažovateľovi HOPE DEVELOPMENT, s. r. o. primerané finančné zadostučinenie vo výške 200.000,- eur, ktoré im je Krajský súd v Košiciach povinný zaplatiť v lehote pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

- Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť trovy konania Sťažovateľov v sume 331,13 EUR na účet ich právneho zástupcu GOREJ Legal, s. r. o., konajúci prostredníctvom JUDr. Roman Gorej – advokát a konateľ, Žižkova 6, 040 01 Košice v lehote pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavnému súdu bolo 30. decembra 2013 doručené podanie P. B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou AS Legal s. r. o., konajúcou prostredníctvom advokáta JUDr. Milana Šulvu, Hlučinska 1/11, Bratislava, v ktorom žiada o pripustenie vstupu do konania o sťažnosti vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 11933/2013 ako vedľajší účastník. Svoj návrh odôvodňuje tým, že ako jediný navrhovateľ vo veci vedenej Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 31 CbZm 1/2013 má právny záujem na výsledku tohto konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľov s právnym záverom krajského súdu uvedeným v jeho napadnutom uznesení, ktorým ako vecne správne potvrdil označené uznesenie okresného súdu, podľa ktorého v konaní o nároku navrhovateľa zo zmenky boli splnené podmienky na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 102 ods. 1 OSP, a to aj s použitím § 76 ods. 2 OSP vo vzťahu k sťažovateľovi 2, ktorý nie je účastníkom súdneho konania. Sťažovatelia tvrdia, že navrhovateľ neosvedčil hrozbu zmarenia výkonu súdneho rozhodnutia, neosvedčil svoj nárok zo zmenky a predbežným opatrením mu bola poskytnutá ochrana neprimeraná k rozsahu obmedzení uložených sťažovateľom. Námietky sťažovateľov obsiahnuté v sťažnosti sú svojím obsahom totožné s odvolacími námietkami, ktoré predložili krajskému súdu a od ústavného súdu žiadajú vlastné právne posúdenie dôvodnosti návrhu na vydanie predbežného opatrenia v spojení s ich odvolacími námietkami. V tejto súvislosti namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd vo svojej judikatúre k otázke svojej právomoci stabilne uvádza, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 16/09). Ústavný súd je súčasne vo svojej judikatúre zdržanlivý v prieskume uznesení, ktorými sa len rozhoduje o predbežných opatreniach (II. ÚS 261/2013).

Sťažovatelia nenamietajú aplikáciu nesprávnej právnej úpravy ani nesprávneho výkladu relevantnej právnej úpravy (s výhradou výkladu § 76 ods. 2 OSP), ani opomenutie krajského súdu reagovať na niektorú z odvolacích námietok, ale porušenie svojich práv namietajú v súvislosti s nesprávnou aplikáciou právnej úpravy na daný skutkový stav. Ústavný súd sa preto zameril pri predbežnom prerokovaní na preskúmanie, či rozhodnutie krajského súdu poskytuje dostatok dôvodov na potvrdenie uznesenia okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia a či sa krajský súd ústavne konformným spôsobom vysporiadal s tými odvolacími námietkami sťažovateľov, ktoré boli spôsobilé zmeniť záver o splnení podmienok na nariadenie predbežného opatrenia. Ústavný súd tak posudzoval, či krajský súd v odôvodnení na tieto námietky reagoval a či jeho právne závery k jednotlivým námietkam nenesú známky svojvôle, t. j. takého výkladu a aplikácie právnej normy, ktoré sú v rozpore s jej významom a účelom.

Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej judikatúry, podľa ktorej je integrálnou súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace

s predmetom právnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Povinnosťou všeobecného súdu je preto uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06). Obdobne tak z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že právo na spravodlivé konanie zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (m. m. Georgidias v. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Obdobne ESLP v rozsudku Ruiz Torija v. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B, uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci.

Krajský súd v uznesení sp. zn. 3 CoZm 13/2012 z 23. novembra 2012 uviedol: *„Pokiaľ ide o osvedčenie existencie nároku navrhovateľa, odvolací súd má za to, že tento je možné pre potreby predbežného opatrenia považovať za osvedčený, pokiaľ sa ním uplatňujú zmenkové práva zo zmenky. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že súd prvého stupňa v zmysle návrhu navrhovateľa vydal zmenkový platobný rozkaz, proti ktorému síce odporca podal námietky s tvrdením, že zmenka je neplatná ako aj zmenkové vyhlásenie a neexistuje zákonom dovolená kauza, avšak, v tomto štádiu konania súdu prvého stupňa nemožno tvrdiť, že ide o zrejme bezúspešne uplatňovanie práva. Odvolací súd má za to, že vykonanie dokazovania na posúdenie dôvodnosti podaných námietok v rámci konania o vydanie predbežného opatrenia nie je dôvodné, ale uvedené je možné vzhľadom na vznesené námietky v zmenkovom konaní...*

To, že obava o zmarenie budúceho výkonu súdneho rozhodnutia je oprávnená a súd má preto predbežným opatrením poskytnúť dočasnú ochranu, vyplýva aj z toho, že po podaní návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu a zaplatenia zmenkovej sumy (7. 3. 2012) odporca návrhom na zápis zmeny zapísaných údajov o spoločnosti CASSOSPORT Košice s. r. o. zo dňa 3. 5. 2012 previedol celý svoj obchodný podiel

v spoločnosti CASSOSPORT Košice s. r. o. na svoju manželku A. P., čo potvrdil aj sám odporca v odvolaní. Pokiaľ odporca v odvolaní tvrdil, že prevod jeho obchodného podielu v spoločnosti CASSOSPORT Košice s. r. o. nemal žiadny časový ani vecný súvis s vydaním zmenkového platobného rozkazu, pretože nemal a nemohol mať vedomosť o podanom návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu, odvolací súd sa s týmto názorom odvolateľa nestotožňuje a dodáva, vychádzajúc aj z predložených listinným dôkazom navrhovateľom, že skutočnosť, že zmenka, v ktorej je v postavení povinného sa stala zročnou už dňa 22. 12. 2010, nakoľko bola splnená podmienka pre vyplnenie dátumu zmenky navrhovateľom podľa písomnej dohody o splatnosti zmenky, bola odporcovi riadne prezentovaná a odporca bol predžalobnými výzvami doručenými dňa 2. 9. 2011 a 12. 9. 2011 písomne vyzvaný na plnenie z tejto zmenky, čo odporca vo svojich podaniach nerozporoval.

Plány scudzovať obchodné podiely vyplývajú aj zo samotného odvolania odporcu, keď tento tvrdil, že by v budúcnosti mohol previesť svoje obchodné podiely a nakladať s jeho pozemkami a tomuto správaniu nepriamo zodpovedá aj zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva odporcu a jeho manželky v čase už splatnej pohľadávky t.j. dňa 12. 12. 2011. Tým, že odporca celý svoj obchodný podiel v spoločnosti CASSOSPORT Košice s. r. o. previedol na svoju manželku došlo ku kvalitatívnej zmene majetkovej podstaty odporcu, pretože sa už nemôže podieľať na príjmoch a riadení tohto podniku a keďže ohrozenie výkonu rozhodnutia môže spočívať nielen v tom, že sa majetková podstata potencionálneho povinného zmení kvantitatívne (zmenší), ale i v tom, že sa táto majetková podstata zmení kvalitatívne (zloženie majetku) aj tvrdenie odporcu, že na manželku neboli prevádzané žiadne cenné majetkové hodnoty, ale iba podiely v spoločnosti bez majetku s podstatnou hodnotou, považoval odvolací súd za bezvýznamné.

Pokiaľ ide o primeranosť predbežnej ochrany, odvolací súd má za to, že predbežné opatrenie v znení napadnutého uznesenia nenaruší žiadnym spôsobom podnikateľskú činnosť odporcu a ani ho neobmedzí žiadnym spôsobom vo výkone vlastníckeho práva, pokiaľ aj sám uviedol v odvolaní, že takýto úkon, ktorým by zmenšil svoj majetok, ani uskutočniť nemieni...

Podľa § 76 ods. 2 O. s. p., predbežným opatrením možno nariadiť povinnosť niekomu inému než účastníkovi len vtedy, ak to možno od neho spravodlivo žiadať.

Citované zákonné ustanovenie umožňuje, aby súd uložil povinnosť aj inej osobe ako účastníkovi konania ak to možno od neho spravodlivo žiadať, nie je však vylúčené, aby išlo o uloženie inej povinnosti, než povinností súčinnostných.

V danom prípade sa navrhovateľ domáhal aplikácie uvedeného ustanovenia, pričom aj navrhol, aby požadovaná súčinnosť bola uložená spoločnosti HOPE DEVELOPMENT s. r. o. popri povinnosti uloženej odporcovi, pretože táto spoločnosť je personálne prepojená s odporcom – účastníkom konania, keďže jej jediným spoločníkom a konateľom je sám odporca, ktorý prostredníctvom tejto spoločnosti by mohol ďalej nakladať s majetkom tejto spoločnosti. Odporca totiž prípadnými ďalšími dispozíciami by mohol zaťažiť aktíva spoločnosti vrátane majetku patriaceho tejto spoločnosti a tým by aj zmaril význam predbežnej ochrany uloženej v napadnutom uznesení o zákaze odporcu nenakladať s obchodným podielom tejto spoločnosti. Keďže táto spoločnosť je personálne prepojená s odporcom, aj odvolací súd má za to, že v danom prípade bolo možné toto od nej spravodlivo požadovať. Uvedené predbežné opatrenie, ktorým sa tak odporcovi ako aj spoločnosti HOPE DEVELOPMENT s. r. o. ukladá len nenakladať s obchodnými podielmi spoločnosti a nehnuteľnosťami, nemôže mať negatívny vplyv na ich podnikateľskú činnosť, keďže táto nie je zameraná len na podnikanie na realitnom a stavebnom trhu, ako tvrdia odvolatelia, čo nepochybne vyplýva z výpisov obchodného registra príslušného súdu ako aj z výpisu zo živnostenského registra odporcu. Takto požadovaná ochrana len pred nakladaním s obchodným podielom a nehnuteľnosťou nenaruší ani ich bežnú činnosť, ktorá je nevyhnutná pre plnenie ich úloh a neobmedzí ani ich ekonomickú činnosť. Navyše tvrdenie odvolateľov, že pri zachovaní predbežného opatrenia je spoločnosť HOPE DEVELOPMENT s. r. o. vystavená riziku značnej škody, nebolo žiadnym spôsobom preukázané a zdokladované a zostalo len v rovine tvrdenia.

K námietke odvolateľa – spoločnosti HOPE DEVELOPMENT s. r. o., prečo predbežný zákaz nakladať s majetkom uložený iba odporcovi, nebol považovaný za dostatočný a prečo popri tomto zákaze bolo potrebné obmedziť nakladanie s majetkom spoločnosti HOPE DEVELOPMENT s. r. o. a to s poukazom na hodnotu majetku odporcu, odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na tvrdenie odporcu v podanom odvolaní, keď sám uviedol, že šije vedomý skutočnosti, že výška základného imania spoločnosti AGRO AGNUS s. r. o. a HOPE DEVELOPMENT s. r. o. nemusí mať výpovednú hodnotu aj o výške

ich obchodného majetku a zároveň odvolací súd dodáva, že predovšetkým výška pohľadávky navrhovateľa a doba omeškania s jej úhradou odo dňa splatnosti a v nadväznosti na to, aj správame sa odporcu (prevod obchodného podielu z majetku odporcu na jeho manželku ako aj ďalšie blízke osoby, zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva s manželkou, samotné tvrdenie odporcu o ďalších možných prevodoch obchodných podielov práve prostredníctvom spoločnosti HOPE DEVELOPMENT s. r. o., ktorej je jediným spoločníkom a konateľom), je spôsobilá vyvolať u navrhovateľa obavu, že budúci výkon rozhodnutia súdu je ohrozený a že majetkové hodnoty, na ktoré sa má vzťahovať predbežné opatrenie sú nedostatočné. K tejto obave prispieva aj skutočnosť, že na nehnuteľnosti odporcu je zriadené záložné právo v prospech tretích subjektov, navyše záložné právo v prospech tretích subjektov je zriadené aj na majetok spoločnosti HOPE DEVELOPMENT s. r. o. a AGRO AGNUS s. r. o., čím sa reálne znižuje možnosť úspešného vymoženia pohľadávky.“

V nadväznosti na citované považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že aj v konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu, resp. základnému právu na súdnu ochranu. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť najmä náležite odôvodnené. Všeobecný súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

Ústavný súd poukazuje ďalej na to, že účelom predbežného opatrenia je dočasná úprava práv a povinností, ktorá nevyklučuje, že o právach a povinnostiach účastníkov konania o predbežnom opatrení bude vo veci samej rozhodnuté inak, než v konaní o predbežnom opatrení. Všeobecný súd predbežným opatrením dočasne upravuje pomery účastníkov konania, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu,

kto sa vydania predbežného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Predbežné opatrenia s ohľadom na ich charakter nemôžu spravidla zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, lebo rozhodnutia o nich nemusia zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu. Predbežné rozhodnutia predstavujú opatrenia, trvanie ktorých je obmedzené a môže byť kedykoľvek na návrh zrušené.

Podľa § 102 ods. 1 OSP ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 74 ods. 1 OSP pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

V súvislosti s námietkami sťažovateľov týkajúcimi sa opodstatnenosti nariadenia predbežného opatrenia ústavný súd poukazuje na právny názor vyjadrený v komentári k Občianskemu súdnemu poriadku (KRAJČO, J. a kol. Občiansky súdny poriadok – komentár. V. aktualizované znenie. Bratislava : Eurounion, 2010, s. 416), v zmysle ktorého aj obavu, že výkon súdneho rozhodnutia bude ohrozený, možno interpretovať tak, že zahŕňa potrebu dočasnej úpravy pomerov, aj keď § 102 OSP tento dôvod *expressis verbis* neuvádza, keďže aj pre konanie o nariadení predbežného opatrenia podľa § 102 ods. 1 OSP sa primerane použije § 74 ods. 1 OSP, ktorý považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľný.

Podľa názoru ústavného súdu citované odôvodnenie uznesenia krajského súdu jasne a bez akýchkoľvek rozporov prostredníctvom sledu logických argumentov objasňuje, ktoré skutočnosti považoval krajský súd za osvedčené pre záver nevyhnutný na nariadenie predbežného opatrenia, a to, že sťažovateľ I vykonal po splatnosti zmenky úkony (prevod celého obchodného podielu v obchodnej spoločnosti, ktorá vlastní nehnuteľný majetok,

na manželku, zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov), ktorých dôsledkom je zmena stavu jeho majetku, ktorý by mohol byť postihnutý výkonom budúceho rozhodnutia. Sťažovateľ 1 rozporuje úmysel zmenšiť svoj majetok v súvislosti s daným súdnym konaním, avšak tieto tvrdenia nie sú spôsobilé spochybniť záver, že po splatnosti zmenky, z ktorej nároky sťažovateľ 1 popiera, reálne došlo k scudzeniu jeho majetku postihnutelného núteným výkonom rozhodnutia a tieto úkony mohli u neho dôvodne vzbudiť obavu z reálneho ohrozenia úspešnosti vymoženia svojho nároku v prípade jeho prisúdenia.

Vo vzťahu k názoru krajského súdu o osvedčení nároku navrhovateľa pre potreby predbežného opatrenia sťažovateľ 1 neuviedol okrem nesúhlasu s týmto názorom žiadnu právne relevantnú argumentáciu, ktorá by uvedený názor vychádzajúci z právnej úpravy predbežného opatrenia podľa Občianskeho súdneho poriadku spochybnila.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom objasnil skutkový základ veci a aplikáciu právnej úpravy predbežného opatrenia, ktorá nie je v rozpore s jej zmyslom a účelom. Nesúhlas sťažovateľov s rozhodnutím krajského súdu nemôže sám osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Navyše, nie v situácii, keď je sťažnosťou napadnuté rozhodnutie, ktoré nie je rozhodnutím o veci samej a ani nijako rozhodnutie o veci samej neprejudikuje.

Ústavný súd tak aj vzhľadom na nedostatok ústavnoprávne relevantnej argumentácie, keďže sťažovatelia v konaní pred ústavným súdom len opakovali skutkovú a právnu argumentáciu prednesenú v konaní pred krajským súdom, nezistil žiadne ústavnoprávne vady napadnutého uznesenia krajského súdu, ktoré by odôvodňovali zásah ústavného súdu do sťažovateľmi namietaného porušenia ich práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím, postupom alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody namietaným rozhodnutím, postupom orgánom štátu, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, III. ÚS 138/02, IV. ÚS 1/2012). Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenejšej pochybnosti javí ako neopodstatnený.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie reálne umožňovala dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy

Krajský súd sa vysporiadal aj s namietaným neprimeraným rozsahom obmedzenia vlastníckych práv sťažovateľov (ktorých porušenie sťažovateľa namietajú prostredníctvom čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy), ako aj s nesprávnou aplikáciou § 76 ods. 2 OSP, keď v uznesení presvedčivo odôvodnil uloženie povinnosti sťažovateľovi 2 personálnym prepojením sťažovateľa 1 a sťažovateľa 2 a uviedol aj akceptovateľné argumenty proti námietkam sťažovateľov o dostatočnom zabezpečení vymožitelnosti pohľadávky vzhľadom na hodnotu ich majetku odkazom na záložné práva tretích osôb k tomuto majetku.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

V súvislosti s namietaným porušením základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj základné právo podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, ako aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprocené princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 dohovoru. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že namietaným rozsudkom krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľmi označených základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy. V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010).

Ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a základnými právami podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala reálne možnosť vysloviť porušenie týchto práv po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a z týchto dôvodov aj túto časť sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti, ako aj o návrhu na pripustenie vstupu vedľajšieho účastníka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2014